

Αναπλ. Καθηγήτρια Ν.-Χ. Μπανάκου-Καραγκούνη

Διάγραμμα του μαθήματος της Αισθητικής (ΦΣ78, Τμήματα ξένων φιλολογιών)

Πρώτο και δεύτερο μάθημα

Η αισθητική ως κλάδος της φιλοσοφίας. Οι απαρχές της φιλοσοφίας της τέχνης. Η τέχνη ως αναπαράσταση της πραγματικότητας. *Ιλιάδος* Σ, 548: μια από τις πρώτες αναφορές που υποδηλώνουν (φιλοσοφικό) θαυμασμό μπροστά στην καλλιτεχνική αναπαράσταση της πραγματικότητας.

ΠΛΑΤ. *Ιππίας μείζ.*: προσπάθεια ορισμού του ωραίου. ΠΛΑΤ. *Ίων*: η ποιητική «έμπνευση». ΠΛΑΤ. *Σοφιστής*: η διάκριση φανταστικής και εικαστικής τέχνης. ΠΛΑΤ. *Πολιτεία*: η τέχνη ως *μίμηση* των αισθητών και η καταδίκη της. ΠΛΑΤ. *Νόμοι*: το εγκώμιο της αιγυπτιακής τέχνης.

Σύνδεση της αναπαραστατικής τέχνης με τη γνώση και τη χαρά κατά τον Αριστοτέλη. Αποκατάσταση της «μίμησης». Η υπεροχή της ποίησης έναντι της ιστορίας.

Τρίτο και τέταρτο μάθημα

Η προβληματική της αναπαράστασης στις απαρχές της νεωτερικότητας. Descartes, *Δεύτερος Στοχασμός. Διοπτρική*. Διαμόρφωση δύο αντίθετων ρευμάτων: η αισθητική του κλασικισμού και η αισθητική της λεπτότητας. Αντικειμενισμός και υποκειμενισμός. 17^{ος} αι.: Boileau, Bouhours. 18ος αι.: Batteux, Du Bos. 1750: *H Aesthetica* του Baumgarten. Η έννοια του γούστου. Γάλλοι αισθησιοκράτες εγκυκλοπαιδιστές, Οι εμπειριστικές θέσεις του D. Hume.

Η διατύπωση της αντίθεσης των προαναφερθέντων δύο ρευμάτων με μορφή αντινομίας από τον Kant και η υπέρβασή της.

Πέμπτο και έκτο μάθημα

Πώς αντιλαμβανόμαστε την καλλιτεχνική αναπαράσταση της πραγματικότητας; Η δυναμική και οι παρεμβάσεις της όρασης. Οι σχετικές θέσεις της μορφοκρατικής ψυχολογίας (Gestaltpsychologie/ R. Arnheim) και της φαινομενολογίας (Merleau-Ponty).

Δεν υπάρχει «αθώο μάτι». Για ποιους λόγους δεν είναι δυνατή η πιστή αναπαράσταση της πραγματικότητας.

Πώς επιτυγχάνεται η αναγνώριση του αναπαριστάμενου;

Η «ομοιότητα» αποτελεί μέσο αναγνώρισης;

Έβδομο μάθημα

Μπορούμε μέσω της τέχνης να γνωρίσουμε την πραγματικότητα;

Όγδοο μάθημα

Η ζωγραφική εικόνα ως δημιουργία πραγματικότητας: ζητήματα ύφους (style), μορφής και περιεχομένου, μέσων και συμβάσεων. Η αυτονομία των καλλιτεχνικών μορφών.

Διεύρυνση της έννοιας του ρεαλισμού.

Ένατο και δέκατο μάθημα

Οι ανατροπές του καταστατικού της αναπαράστασης. Τα ιστορικά κινήματα της πρωτοπορίας του μοντερνισμού. Καλλιτεχνικές και κοινωνικο-πολιτικές αναζητήσεις. Cézanne, κυβισμός, εξπρεσιονισμός, υπερρεαλισμός, Dada. Αναφορές σε έργα, κείμενα και θέσεις των Cézanne, Picasso, Kandinsky, Klee, Dali, Kahnweiler, Breton, Camus κ.ά.

Ενδέκατο μάθημα

Σύγχρονες καλλιτεχνικές εξελίξεις. Κατάργηση της ιεράρχησης μεταξύ τέχνης και Τέχνης και της διάκρισης μεταξύ τέχνης και ζωής. Αντικατάσταση του ερωτήματος «τι είναι τέχνη;» με το ερώτημα «πότε έχουμε τέχνη;». Ο ρόλος της θεωρίας και του «κόσμου της τέχνης».

Με ποια κριτήρια μπορούμε να αξιολογήσουμε ένα έργο τέχνης;

Δωδέκατο μάθημα

Περί της πολιτισμικής στροφής και της πολιτισμικής συναίνεσης. Υπερασπιστές και πολέμιοι των μεταμοντέρνων τάσεων στην τέχνη (Schaeffer, Michaud, Jameson, Baudrillard).